

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

THE POLITICAL PARTICIPATION IN THE ELECTION OF MEMBER OF THE HOME OF REPRESENTATIVES IN MUANG DISTRICT OF UDON-THANI

เกรียงศักดิ์ โชติจรุงเกียรติ¹

KREANGSAK CHOTJAROONKIAN

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ที่มีความแตกต่างกันทางด้านสภาพเศรษฐกิจและสังคม มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงระดับ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน มูลเหตุที่ ประชาชนใช้ในการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทศนคติของประชาชนที่มีต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และ ความเห็นของประชาชนเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับการแก้ปัญหาเศรษฐกิจ และสังคม โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานีจำนวน 410 คน ผลของงานวิจัยนี้พบว่าประชาชนที่มีความแตกต่างกันในด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยส่วนใหญ่ประชาชนในกลุ่มตัวแปร ที่ระดับการศึกษาต่างกัน จะมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ไม่เท่ากัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่หลักของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร งานวิจัยพบว่า ประชาชนทุกกลุ่มตัวแปรต่างมีความตื่นตัวในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ใกล้เคียงกัน ยกเว้นกลุ่มตัวแปรที่ไม่มีอาชีพจะตื่นตัวน้อยที่สุด งานวิจัยนี้ยังพบว่า มูลเหตุที่ประชาชนทุกกลุ่มตัวแปรใช้ในการเลือก สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือ คุณสมบัติของผู้สมัครและนโยบายของพรรคการเมืองประกอบกัน โดยคุณสมบัติของผู้สมัคร รับเลือกตั้งต้องเป็นคนดีมีผลงาน ภิริยาทำทางเรียบร้อย นอบน้อมถ่อมตน รับฟังปัญหาชาวบ้านอย่างสม่ำเสมอ ส่วนทัศนคติที่ ประชาชนทุกกลุ่มตัวแปรมีต่อผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นทัศนคติที่ไม่ดี เพราะเชื่อว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งต่างก็มี การใช้เงินซื้อเสียง และมีการหาเสียงที่โจ่งตึ่คู่แข่ง และประชาชนทุกกลุ่มตัวแปรต่างไม่คาดหวังว่าการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะสามารถแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน จังหวัดอุดรธานี

¹ คณบดี คณะนิติศาสตร์ วิทยาลัยสันตพล

E-mail : kreangsak200@hotmail.com

ABSTRACT

This research is to study the political participation of the people in the election of Members of the House of Representatives in the area of Muang District of Udon-Thani, and also study the people who have economical and social differences. The economical and social factors are gender, resident, age, education, occupation and income. The objectives of this research is to study the levels of knowledge and the participation of the people in the election of Members of the House Representatives, the reasons of the people for the election of Members of the House of Representatives, the people's attitudes towards Members of the House Representatives and the people's opinions regarding the participation of the election of Members of the House Representatives in the economical and social problem solving. The samples of this research were 410 participants in the area of Muang District of Udon-Thani. This research found that most people with difference in the levels of education had different understanding of the participation in the election of Members of the House Representatives, especially the major role of Members of the House Representatives. Moreover, the reason of the people from all factors for the election of Members of the House Representatives was the qualifications of the representatives and the policy of the political parties. The qualifications of the representatives consisted of good citizens with works, good manners, courtesy and always listening to the people's problems. Furthermore, the people's attitude to Members of the House Representatives was negative because they believed that Members of the House Representatives spent money on the election and campaign to attack opponents. The people from all factors did not expect that the participation in the election of Members of the House of Representatives could solve economical and social problem in the country.

Keyword : The Political Participation in the Election District of Udon-Thani

บทนำ

ภายใต้บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติรับรองสิทธิของประชาชนในการมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้หลายประการ โดยการมีส่วนร่วมที่สำคัญอีกประการหนึ่งของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย คือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้แทนของตนเองเพื่อที่จะเข้ามาทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชนในการใช้อำนาจอธิปไตยทั้งในส่วนของผู้บัญญัติ คือ การออกกฎหมาย และในส่วนของผู้บริหารโดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ หัวหน้าฝ่ายบริหาร ได้แก่ นายกรัฐมนตรี

ซึ่งเป็นหัวหน้าของคณะรัฐมนตรีทั้งหมด ซึ่งมีส่วนสำคัญในการกำหนดนโยบายและทิศทางในการบริหารประเทศ ทั้งนี้ วิธีการได้มาซึ่งผู้แทนการใช้อำนาจอธิปไตยของประชาชนดังกล่าว รัฐธรรมนูญได้บัญญัติให้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมโดยการเลือกตั้งผู้แทนการใช้อำนาจดังกล่าวโดยตรง ซึ่งถือว่าเป็นวิธีการที่ดีที่สุดในปัจจุบัน

จังหวัดอุดรธานี เป็นจังหวัดที่มีจำนวนประชากรมากเป็นอันดับ 6 ของประเทศ และเป็นอันดับ 5 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ 1,548,107 คน² สามารถมี

² สำนักงานสถิติแห่งชาติ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2554

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ถึง 9 คน มากเป็นอันดับ 5 ของประเทศ รองจากจังหวัดกรุงเทพฯ นครราชสีมา อุบลราชธานี ขอนแก่นและเชียงใหม่ และยังได้ชื่อว่าเป็น จังหวัดที่มีการเคลื่อนไหวและตื่นตัวมากในการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการใช้สิทธิเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร และเป็นฐานเสียงใหญ่ของพรรคการเมืองที่มีจำนวนผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 265 คน จากจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งสิ้นจำนวน 500 คน ในการเลือกตั้งวันที่ 3 กรกฎาคม 2554 ทั้งนี้เฉพาะในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี มีประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งสิ้นจำนวน 283,134 คน³

ทางภาครัฐได้มีการรณรงค์ให้ประชาชนทุกคนตระหนักถึงการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ให้ต้องไปใช้สิทธิดังกล่าว ให้ความรู้ว่าการไปใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นทั้งสิทธิ และหน้าที่ที่ประชาชนชาวไทยต้องกระทำ ดังปรากฏในรัฐธรรมนูญไทยแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 72 ว่า “บุคคลมีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง บุคคลซึ่งไม่ไปเลือกตั้งโดยไม่แจ้งเหตุอันสมควรที่ทำให้ไม่อาจไปเลือกตั้งได้ย่อมเสียสิทธิตามที่กฎหมายบัญญัติ การแจ้งเหตุที่ทำให้ไม่อาจไปเลือกตั้งและการอำนวยความสะดวกในการไปเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ”

ด้วยเหตุที่การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นต้นกำเนิดของอำนาจนิติบัญญัติ และอำนาจบริหารประเทศ จึงถือว่าเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่สำคัญภายใต้รัฐธรรมนูญ ดังนั้น ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติของประชาชนที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจึงเป็นเรื่องสำคัญ เพราะหากประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติต่อบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของตนเองได้อย่างถูกต้องตามเจตนารมณ์ที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้แล้ว ย่อมส่งผลให้ประชาชนตระหนักถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของตนเองในการไปทำหน้าที่ใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อันจะส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาของเมืองไทยต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาว่าประชาชนที่แตกต่างกันในด้านเศรษฐกิจและสังคมในเขตอำเภอเมืองจังหวัดอุดรธานี มีความรู้ความเข้าใจ และมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมากน้อยแค่ไหน
2. เพื่อศึกษามูลเหตุในการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดอุดรธานี
3. เพื่อศึกษาทัศนคติต่อผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และความเห็นเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับการแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย

การมีส่วนร่วมทางการเมืองสามารถแบ่งออกได้หลายระดับ ได้แก่ ระดับผู้ดู (On Lookers) ซึ่งได้แก่การให้ความสนใจต่อข่าวสาร การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง การถกเถียงปัญหาทางการเมือง การไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง การพยายามชักจูงให้ผู้อื่นเห็นด้วยทางจุดยืนทางการเมืองของประชาชน การร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่มผลประโยชน์ และการร่วมชุมนุมทางการเมืองระดับกลาง หรือระดับผู้มีส่วนร่วม (Participants) ได้แก่ การมีส่วนร่วมในโครงการของชุมชน การมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันของกลุ่มผลประโยชน์ การเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองที่มีส่วนร่วมของพรรคการเมือง และการช่วยรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ระดับสูง หรือระดับนักกิจกรรม (Activists) คือ การเป็นผู้นำกลุ่มผลประโยชน์ การมีตำแหน่งและทำงานเต็มเวลาให้กับพรรคการเมือง การได้รับเสนอชื่อเพื่อเข้าแข่งขันเพื่อชิงตำแหน่งทางการเมือง และการได้รับตำแหน่งทางการเมือง⁴

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประเทศที่กำลังพัฒนามีจุดเด่น คือ การถูกครอบงำด้วยความยากจน และ

³ คณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดอุดรธานี, 2554

⁴ Roth and Wilson 1980, 151

ความไม่เสมอภาค ซึ่งถือเป็นความล้มเหลวของระบอบประชาธิปไตยแบบตัวแทนของประเทศ เพราะระบบอุปถัมภ์ในชนบทไทยที่ก่อตัวเป็นเครือข่ายของระบบหัวคะแนนของผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น โดยมีกลุ่มทุนอภิสิทธิ์ กลุ่มทุนผูกขาดหมายเป็นผู้ประสานงานการเคลื่อนไหวในระดับชาติ⁵

ปรากฏการณ์ที่นักสังคมศาสตร์เริ่มให้ความสนใจ คือ การเมืองแบบใหม่ และการเคลื่อนไหวทางการเมืองรูปแบบใหม่ (The new politics and the new social movements) ที่มองการเคลื่อนไหวและการเรียกร้องของประชาชนว่า เป็นการโต้ตอบต่อปัญหา และความขัดแย้งชนิดใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งเป็นความขัดแย้งที่หลากหลาย และมีความสลับซับซ้อนยากเกินกว่าที่สถาบันในสังคมในปัจจุบันจะแก้ไขได้ และมีผลให้ประชาชนเริ่มเสื่อมศรัทธาต่อสถาบัน รัฐ และกลไกของรัฐ ประชาชนเหล่านี้จึงหันไปเคลื่อนไหวด้วยตนเอง โดยการสร้างประชาคมสังคม (Civil Society) ให้เข้มแข็งเพื่อเรียกร้องสิทธิพื้นฐานในฐานะที่เป็นมนุษย์ รวมไปถึงสิทธิที่จะไม่เชื่อฟังรัฐ ซึ่งเป็นทางเลือกใหม่ หรือการมีส่วนร่วมทางการเมืองนอกเหนือไปจากช่องทางปกติ ไม่ใช่ปล่อยให้รัฐบาล ผู้พิพากษา นักการเมือง ข้าราชการ ผูกขาดการกำหนดทิศทางของรัฐ และสังคมแต่เพียงฝ่ายเดียวอย่างแต่ก่อน⁶

กฎหมายที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

1.1 กำหนดให้การไปใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นหน้าที่ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ บุคคลมีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง บุคคลซึ่งไม่ไปใช้สิทธิโดยไม่แจ้งเหตุอันสมควรที่ทำให้ไม่อาจไปใช้สิทธิได้ ย่อมเสียสิทธิตามที่กฎหมายบัญญัติ (มาตรา 72)

1.2 กำหนดคุณสมบัติของผู้เลือกตั้ง กล่าวคือ กำหนดคุณลักษณะของบุคคลผู้ต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง

เช่น หากในวันเลือกตั้งอยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาล หรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ (มาตรา 100)

1.3 กำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง เช่น ต้องไม่เป็นเป็นบุคคลล้มละลาย หรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต เป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา 100 (1) (2) หรือ (4) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีในวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ (มาตรา 102)

2. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2550

2.1 กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้ดูแลการเลือกตั้ง โดยห้ามมิให้กรรมการการเลือกตั้ง เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง กรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ผู้อำนวยการประจำหน่วยเลือกตั้ง กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย หรือผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้ง จงใจไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำการอื่นใดเพื่อขัดขวางมิให้มีการเป็นไปตามกฎหมาย ประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือคำสั่งของศาลอันเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ (มาตรา 20)

2.2 กำหนดสภาพบังคับแก่ผู้ที่ไม่ไปทำหน้าที่ใช้สิทธิเลือกตั้ง กล่าวคือในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและมีได้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งแล้ว แต่เหตุอันสมควร หรือเป็นผู้ที่มีรายชื่อในประกาศตามมาตรา 25 ให้ถือว่าผู้นั้นเสียสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

⁵ (ธีรยุทธ์ บุญมี 2540, 64-67)

⁶ ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร 2540, 187-196

รับเลือกตั้งและสิทธิได้รับการเสนอชื่อเข้ารับการสรรหาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น กำนันและผู้ใหญ่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ (มาตรา 26)

2.3 กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริต โดยห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่ตนเอง หรือผู้สมัครอื่น หรือพรรคการเมืองใด หรือให้งดเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด ด้วยวิธีการจัดทำ ให้เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ แก่ผู้ใดให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมแก่ชุมชน สมาคม มูลนิธิ วัด สถาบันการศึกษา สถานสงเคราะห์ (มาตรา 57) และห้ามมิให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจูงใจเงินบัตรเลือกตั้งหรือคะแนนเลือกตั้งให้ผิดไปจากความจริง หรือรวมคะแนนเลือกตั้งให้ผิดไป หรือกระทำด้วยประการใดโดยมิได้มีอำนาจกระทำโดยชอบด้วยกฎหมาย ให้บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือเสียหายหรือให้เป็นบัตรเสียหรือกระทำการด้วยประการใดแก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้หรืออ่านบัตรเลือกตั้งให้ผิดไปจากความจริง หรือทำรายงานการเลือกตั้งไม่ตรงความเป็นจริง (มาตรา 83)

กระบวนการว่าด้วยตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

1. การได้รับข่าวสารการเลือกตั้งและข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ประชาชนจะได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งดังนี้ ข่าวสารว่าจะมีการเลือกตั้ง ข่าวสารการรับสมัครเลือกตั้ง ข่าวสารเกี่ยวกับตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง นโยบายต่างๆ ของพรรคการเมืองของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับเลือกตั้งนั้น ประชาชนที่อยู่ในชนบทได้รับข่าวสารโดยผ่านสื่อหรือช่องทางใดบ้าง และจากสื่อหรือช่องทางนั้นๆ ประชาชนเลือกที่จะเชื่อข่าวสารจากแหล่งใดมากที่สุด

2. การสร้างหลักเกณฑ์และการให้น้ำหนักของหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร

ผู้ลงคะแนนเสียงแต่ละคนจะมาสร้างหลักเกณฑ์ของตนเองว่าในการลงคะแนนเสียงครั้งนี้จะให้ความสำคัญกับพรรคการเมืองหรือให้ความสำคัญกับคุณสมบัติส่วนตัวของบุคคล

3. การประเมินผลและการจัดลำดับผู้สมัครรับเลือกตั้งหลังจากกำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆ แล้วผู้ลงคะแนนจะประเมินผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคนว่าตามหลักเกณฑ์ที่กล่าวมาแล้วผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคนควรได้รับการประเมินเท่าไร ตามการประเมินของผู้ลงคะแนนเสียงแต่ละคน

4. การตัดสินใจสุดท้ายที่จะลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครคนใดคนหนึ่งจากขั้นตอนที่ 1 ถึงขั้นตอนที่ 3 ผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งแต่ละคน ก็จะได้ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ตนเองคัดเลือกไว้เรียบร้อยแล้ว แต่ถึงแม้ว่าจะมีขั้นตอนในกระบวนการตัดสินใจเลือกตั้งมาโดยตลอดจนกระทั่งได้ตัวผู้สมัครที่ได้รับการประเมินสูงสุด แต่เมื่อรับเงินหรือสิ่งของไปแล้ว อาจจะทำการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจไปลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครที่ตนเองรับสิ่งของ เงินทองมาก็ได้

ปัจจัยที่สำคัญต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

1. คุณลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเรื่อง เพศ อายุ สถานภาพ ในครอบครัว การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน และระดับมาตรฐานการดำรงชีพของครอบครัวของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การได้รับการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งจากสื่อมวลชนและบุคคล และความสำนึกทางการเมืองในระดับอบประชาธิปไตย ความคาดหวังจากบุคคลอื่น ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง และความสนใจการเมืองการปกครองในระดับอบประชาธิปไตยของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง⁷

2. เพศ อาชีพ สถานะสมรส ภูมิสำเนา การเป็นสมาชิกของกลุ่มหรือองค์กรในสังคม และการเป็นสมาชิกของกลุ่มชน ที่มีชาติพันธุ์เป็นชนส่วนใหญ่ในสังคม มีแนวโน้มที่จะมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง⁸

⁷ พรศรี ใจชื่อ, 2523

⁸ ประสิทธิ์ บุญลิขิต, 2531

3. ระดับการศึกษา และรายได้มีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย อายุตัวและอายุงานมีความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมทางการเมือง ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ และผู้สื่อข่าวโทรทัศน์มีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย และมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับสูงไม่ต่างกัน⁹

พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

1. ความแตกต่างทางเพศและระดับการศึกษา พบว่า เพศหญิงมีแนวโน้มของการไปลงคะแนนด้วยจิตสำนึกเชิงการเมืองสูงกว่าเพศชาย เช่นเดียวกับคนวัยหนุ่มสาว ในด้านระดับการศึกษาทุกระดับการไปลงคะแนนด้วยสำนึกเชิงหน้าที่มากกว่าด้านอื่น ในขณะที่ผู้มีการศึกษาเพิ่มขึ้นจะมีจิตสำนึกทางการเมืองมากขึ้นด้วย ในด้านอาชีพพบว่าอาชีพที่ต้องได้รับการศึกษาสูงมีแนวโน้มที่จะไปลงคะแนนด้วยสำนึกทางการเมืองมากกว่าอาชีพที่ต้องใช้การศึกษาระดับต่ำกว่า

2. สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม พบว่า ผู้ที่อยู่ในฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำมีแนวโน้มที่จะไปลงคะแนนเสียงมากกว่าผู้ที่อยู่ในฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูง ผู้ที่อยู่ในเขตชนบทมีแนวโน้มไปลงคะแนนเสียงสูงกว่าผู้ที่อยู่ในเมืองใหญ่ที่มีความเจริญสูง และผู้ไปลงคะแนนเสียงส่วนใหญ่ไปออกเสียงเลือกตั้งเพราะสำนึกในหน้าที่ของพลเมืองดีมากกว่าที่จะให้มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารประเทศหรือต้องการผลักดันให้คนที่ตนต้องการเป็นรัฐบาล การไปลงคะแนนเสียงดังกล่าวจึงยังไม่ใช่กิจกรรมของการแสดงออกถึงความมีประสิทธิภาพทางการเมือง ดังนั้น ลักษณะของการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจึงมีแนวโน้มแบบมีส่วนร่วมโดยถูกชักจูงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง คนที่อยู่ในชนบทที่มีการศึกษาน้อย รายได้น้อย มีโอกาสถูกชักจูงให้ไปลงคะแนนเสียงได้ง่ายกว่าผู้ที่อยู่ในเขตเมืองมีการศึกษาสูง มีฐานะทางเศรษฐกิจดี และมีอายุอยู่ในวัยกลางคนมีแนวโน้มไปลงคะแนนเสียงโดยเลือก

พรรคและคำนึงถึงนโยบายของพรรคมากกว่าผู้ที่อยู่ในชนบทที่ประกอบอาชีพกสิกรรมและมีการศึกษาน้อยซึ่งลงคะแนนเสียงโดยคำนึงถึงตัวบุคคลเป็นสำคัญ¹⁰

ทัศนคติการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

1. ปัจจัยทางประชากรและทางสังคมที่มีอิทธิพลเด่นชัดต่อความรู้ ความเข้าใจ ความสนใจทางการเมือง การเลือกตั้งของประชาชน ก็คือ เพศ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม นอกจากนี้ยังพบว่าความรู้ความเข้าใจในระบบการเมืองแบบรัฐสภา กับทัศนคติทางการเมือง และการปกครองระบอบประชาธิปไตย ความสนใจในทางการเมืองกับทัศนคติมีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง¹¹

2. ความแตกต่างทางเพศและระดับการศึกษา พบว่า เพศมีความสัมพันธ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเฉพาะเพศชายจะเป็นสมาชิกพรรคการเมืองมากกว่าเพศหญิง¹² และผู้มีระดับการศึกษาสูงมีความเข้าใจทางการเมือง และมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าผู้มีการศึกษาระดับต่ำ¹³

สมมติฐานของการวิจัย

1. มุลเหตุที่มีต่อการตัดสินใจของประชาชนในการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการไปเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นไปในทางลบ

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นไปในทางบวก

⁹ สุนันท์ เกษมชัยนันท์ 2536

¹⁰ สุจิต บุญบงการ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, 2523

¹¹ วิภากรณ์ ปราโมช ณ อยุธยา, 2519

¹² เสริญ บุญญะหิตานนท์ และแน่นน้อย นมะตย์ 2520

¹³ ชัยวัฒน์ รัฐขจร, 2522

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) ที่สร้างขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ที่มีสิทธิเลือกตั้ง การกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนกำหนด (Quota Sampling) โดยวิธีการแจกแบบสอบถาม หลังจากนั้น จะทำการประมวลผลโดยใช้โปรแกรมทางสถิติ

2. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง งานวิจัยนี้ศึกษาเฉพาะประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ที่มีสิทธิเลือกตั้งจำนวน 283,134 คน และกำหนดตัวแปรการวิจัย 5 ตัว คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ผู้วิจัย ใช้กลุ่มตัวอย่างมาทำการวิจัยอย่างน้อย 410 คน โดยใช้ระดับความเชื่อมั่น 95% และความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ระดับ 0.05 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล ทำการประมวลผลโดยใช้โปรแกรมทางสถิติ ซึ่งสถิติที่ใช้ในครั้งนี้ได้แก่ ' ความถี่ ' (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่เป็นแบบปลายปิด และแบบปลายเปิด โดยคัดเลือกด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้ทฤษฎีความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) ด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนกำหนด (Quota Sampling) 10 เขต และการเก็บข้อมูล ใช้วิธีการเก็บ แบบ บังเอิญ (Accidental Sampling) ด้วยการแจกแบบสอบถามตามสถานที่ต่างๆ

4. การทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในการวิจัย การดำเนินการออกแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ ได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาเนื้อหาข้อคำถาม โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาข้อคำถามตามข้อเสนอแนะดังกล่าว และได้ดำเนินการทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability Analysis) ของแบบสอบถาม ด้วยการทดสอบกลุ่ม

ตัวอย่างนำร่อง (Pilot Test) จำนวน 34 คน ซึ่งได้ค่า Alpha เท่ากับ 0.849 ซึ่งเป็นระดับค่าความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้ในการดำเนินการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี พบว่า

1. ความรู้ความเข้าใจทั่วไปเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการเลือกตั้งพบว่าประชาชนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดอุดรธานีที่อยู่ในเขตเทศบาล เทศบาลและเทศมณฑล ช่วงอายุตั้งแต่ 18-25 ปี และ 26-35 ปี การวิจัยตั้งแต่ระดับอาชีวศึกษา อนุปริญญา ปริญญาตรี ขึ้นไป อาชีพค้าขาย ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ระดับรายได้ตั้งแต่ 5,000 -9,999 บาท และ 10,000-14,999 บาท จะมีสถิติความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งมากกว่ากลุ่มตัวแปรอื่นๆ ในเรื่องเขตการเลือกตั้ง การสูญเสียประโยชน์หากไม่ไปเลือกตั้ง จำนวนผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งของตน การหย่อนบัตรเลือกตั้งลงในหีบ ความรู้เรื่องการนับคะแนน ผลการเลือกตั้ง ความรู้เรื่องการใช้สิทธิเลือกตั้งนอกเขต ความรู้เรื่องเครื่องหมายที่ใช้กาบัตรเลือกตั้ง

2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พบว่าประชาชนร้อยละ 74.70 เทศบาล ที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล ช่วงอายุ 36-60 ปี การศึกษาดำรงระดับปริญญาตรี ทุกอาชีพ รายได้ต่ำกว่าต่อเดือน 5,000-9,999 บาท ยังไม่มีบทบาทหน้าที่หลักของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการออกกฎหมาย แต่ยังคงความรู้ว่า ผู้แทนราษฎรมีบทบาทหน้าที่ช่วยเหลือชาวบ้านซึ่งเป็นความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง

3. การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พบว่าประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรครั้งที่ผ่านมาในวันที่ 3 กรกฎาคม 2554 ถึงร้อยละ 82.70 โดยเพศชาย ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล ช่วงอายุ 26-35 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพค้าขาย และมีรายได้ 5,000-9,999 บาท

ต่อเดือนไปใช้สิทธิมากกว่ากลุ่มตัวแปรอื่น และหากมีเลือกตั้งครั้งต่อไปประชาชนจะไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ถึงร้อยละ 94.60 โดยเพศชายและเพศหญิงไปใช้สิทธิใกล้เคียงกัน โดยผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล ช่วงอายุ 26-35 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพค้าขาย และมีรายได้ 5,000-9,999 บาทต่อเดือน จะไปใช้สิทธิมากกว่ากลุ่มตัวแปรอื่น

4. มูลเหตุในการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พบว่าประชาชนไปเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพราะต้องการมีส่วนร่วมทางการเมืองร้อยละ 32.70 ถือว่าเป็นหน้าที่ตามกฎหมาย ร้อยละ 17.10 ไปเลือกตั้งเพราะสำนึกในการเป็นพลเมืองที่ดี และต้องการได้ผู้แทนราษฎรที่คำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก โดยประชาชนร้อยละ 42.20 ให้เลือกทั้งคนและพรรคประกอบกัน ส่วนปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พบว่าประชาชนร้อยละ 53 เลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพราะนโยบายของพรรค โดยเกณฑ์ที่ใช้ในการเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือ เป็นคนดีมีผลงาน สังกัดพรรคที่ชอบ โดยเพศชาย ในเขตเทศบาล อายุ 26-35 ปี การศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรี อาชีพค้าขาย รายได้ต่อเดือน ตั้งแต่ 5,000 - 9,999 บาทขึ้นไป มีมูลเหตุดังกล่าวในการตัดสินใจเลือกมากกว่ากลุ่มอื่น

5. คุณลักษณะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ประชาชนต้องการ ประชาชนเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีคุณลักษณะต่างๆ เรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ มีกิริยาท่าทางเรียบร้อย นอบน้อมถ่อมตน ใจนักเลงกล้าได้กล้าเสียกล้าตัดสินใจเด็ดขาดเป็นนักธุรกิจที่ประสบความสำเร็จและมีชื่อเสียง เรียนดีมีการศึกษาสูง และตอบว่าเป็นเพศเดียวกันเป็นลำดับสุดท้าย

6. ทศนคติต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พบว่าประชาชนร้อยละ 92.20 ต้องการให้รัฐบาลที่ดีเป็นตัวแทนของประชาชน และร้อยละ 55.60 ไม่ต้องการให้ผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจ่ายเงินเพื่อซื้อเสียงในการเลือกตั้ง และร้อยละ 36.60 เห็นว่าการแจกสิ่งของหรือเงินซื้อเสียงไม่เหมาะสม และคิดว่าเงินดังกล่าวมีที่มาจากแหล่งต่างๆ เช่น นายทุนให้เงินสนับสนุนพรรคแล้วพรรคให้ผู้สมัคร

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การใช้อำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการหามา เช่น เงินใต้โต๊ะ เงินส่วนตัวและเงินเพื่อน เงินจากการสนับสนุนของประชาชน และไม่ต้องการให้มีการหาเสียงโจมตีผู้สมัครคุณสมบัติ นโยบายของพรรคการเมืองอื่น และสัญญาว่าจะให้เงินหรือสิ่งของเป็นลำดับสุดท้าย โดยเพศหญิง ที่อยู่นอกเขตเทศบาล ช่วงอายุ 18-25 ปี การศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาถึงระดับปริญญาตรี ที่เป็นักเรียนนักศึกษา อาชีพค้าขาย และกลุ่มรายได้ ต่อเดือน 5,000-9,999 บาท และ 10,000-14,999 บาท ไม่ต้องการให้มีการจ่ายเงินซื้อเสียงมากกว่ากลุ่มตัวแปรอื่น

7. ความคิดเห็นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองกับการแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคม พบว่าประชาชนร้อยละ 64.10 เพศหญิง ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล ช่วงอายุ 18-25 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพค้าขาย รายได้ต่อเดือน 5,000-9,999 บาท ไม่มั่นใจว่าจะแก้ไขได้ และต้องการให้แก้ปัญหาคอร์รัปชัน โดยการออกกฎหมายเพิ่มโทษคนทำผิดให้มากขึ้น ติดตามจับตาและร้องเรียนทุกครั้ง ที่พบเห็น ทำให้การเลือกตั้งบริสุทธิ์เพื่อป้องกันการถอยทุนคืนของนักการเมือง ตั้งกลุ่มประชาชนต่อต้านการคอร์รัปชัน เช่น เปิดโปงพฤติกรรมโกงกิน และเปลี่ยนรัฐบาลใหม่ ยุบสภา เลือกตั้งใหม่เป็นลำดับสุดท้าย และต้องการให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรับฟังปัญหาชาวบ้านอย่างสม่ำเสมอ ออกกฎหมายให้ดีและเป็นธรรม นำงบประมาณมาพัฒนาชุมชนให้มาก อยากให้แก้ปัญหาชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น ออกเยี่ยมเยียนพบปะชาวบ้านบ่อยๆ และจัดให้มีสวัสดิการ สาธารณูปโภคฟรี เช่น ไฟฟ้า ประปาเป็นลำดับสุดท้าย

สรุปผลการวิจัย

1. ตัวแปรด้านเศรษฐกิจและสังคมมีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กล่าวคือ ประชาชนที่แตกต่างกันในด้านเศรษฐกิจและสังคมในเขตอำเภอเมืองจังหวัดอุดรธานีมีความรู้ความเข้าใจ และมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการใช้สิทธิเลือกตั้ง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแตกต่างกัน คือช่วงอายุตั้งแต่ 18-25 ปี และ 26-35 ปี การศึกษาตั้งแต่ระดับอาชีวศึกษา อนุปริญญา ปริญญาตรีขึ้นไป อาชีพค้าขาย ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ระดับรายได้ตั้งแต่ 5,000 - 9,999 บาท และ 10,000-14,999 บาท จะมีความรู้ความเข้าใจ และมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่ากลุ่มอื่น แต่ความแตกต่างในด้านเพศชายและเพศหญิง จะไม่ส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมทางการเมือง

2. มลเหตุจูงใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นไปในทางบวก คือ ใช้การตัดสินใจเลือกผู้แทนราษฎรของตน เป็นแบบประสมประสาน คือ ไม่ได้ตัดสินใจเพียงเพราะตัวบุคคล หรือเพียงเพราะสังกัดพรรคใดเป็นเด็ดขาด ทั้งนี้แม้วัฒนธรรมทางการเมืองในเขตนี้จะมีค่านิยมความดีของคนเป็นสำคัญ และจะเลือกทั้งคนและพรรคประกอบกัน

3. ทศนคติต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และความเห็นเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นไปในทางลบ คือ ผู้แทนราษฎรเป็นเพียงตัวแทนของของคนภาคใดภาคหนึ่ง หรือของกลุ่มที่มีสีเดียวกัน หรือเป็นฐานเสียงของรัฐบาล มีการแจกสิ่งของหรือเงินเพื่อซื้อเสียง มีพฤติกรรมซื้อเสียงโดยผ่านหัวคะแนน โดยแหล่งที่มาของเงินดังกล่าว มาจากนายทุนให้เงินสนับสนุนพรรคการเมือง

อภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี พบว่า

1. ความแตกต่างทางเพศ ระหว่างเพศชายและเพศหญิงของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี พบว่าไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวมถึงเรื่องความรู้ความเข้าใจทั่วไปเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง บทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตลอดจนการไปสิทธิเลือกตั้งที่ผ่านมา เพศชายและเพศหญิงต่างมีสถิติการสนใจจะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการไปเลือกตั้งที่แทบไม่ต่างกัน โดยเพศชาย

สูงกว่าเพศหญิงเพียงเล็กน้อย แต่อย่างไรก็ตาม ความเชื่อที่ว่าเพศหญิงไม่สนใจทางการเมืองในปัจจุบันเริ่มเปลี่ยนแปลงไปแล้ว เพราะในปัจจุบันเพศหญิงได้ตระหนักถึงสิทธิของตนเองตามรัฐธรรมนูญที่บัญญัติให้สิทธิเสรีภาพของสตรีและชายในทุกๆ ด้าน ย่อมเท่าเทียมกันภายใต้รัฐธรรมนูญ และจากข้อมูลงานวิจัยนี้พบว่าในปัจจุบันเพศชายมีความรู้และมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงกว่าเพศหญิงเพียงเล็กน้อย แต่จำนวนของเพศหญิงที่ออกไปทำหน้าที่ใช้สิทธิเลือกตั้งจากการรณรงค์ทั้งในส่วนภาครัฐกลับเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งพรรคการเมืองต่างๆ พยายามออกนโยบายที่ส่งผลประโยชน์โดยตรงต่อกลุ่มสตรี เช่น กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีซึ่งมีการให้งบประมาณมากเฉลี่ยจังหวัดละ 100 ล้านบาท ทั้งนี้เพื่อหวังเจาะฐานเสียงกลุ่มสตรีซึ่งเป็นแม่บ้านและเริ่มมีอิทธิพลต่อครอบครัวทั้งทางเศรษฐกิจ เหตุปัจจัยเหล่านี้ทำให้ประชาชนเพศหญิงเกิดความตื่นตัวในการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น

2. ถิ่นที่อยู่ของประชาชนทำให้ความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกันไป พบว่าประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเป็นกลุ่มที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการเลือกตั้งในภาพรวม โดยมีความตื่นตัวในทางการเมืองสูง ทั้งนี้เพราะประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลมีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่นกว่านอกเขตเทศบาล ดังนั้นกิจกรรมทางการเมือง การสื่อสารข้อมูลข่าวสารทางการเมืองที่มากกว่าประชาชนที่อยู่นอกเขตเทศบาล เช่น การเข้าร่วมชุมนุมฟังปราศรัยทางการเมือง การจัดทำกิจกรรมการเมืองต่างๆ ซึ่งจัดโดยพรรคการเมือง หรือหน่วยงานรัฐที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน รวมถึงการชุมนุมประท้วงเรียกร้องรัฐบาล ส่วนกลางในนโยบายของรัฐซึ่งประชาชนไม่เห็นด้วย ทั้งนี้โดยเฉพาะอย่างยิ่งการชุมนุมต่อต้านการรัฐประหาร และต่อต้านรัฐบาลที่พวกเขาประชาชนคิดว่ามีที่มาจากพรรคการเมือง ซึ่งตรงกับสถิติการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในทุกๆ ครั้งที่ผ่านมามีการรัฐประหาร ทั้งนี้การที่ประชาชนในเขตเทศบาลออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งกันมากเพราะเริ่มสนใจการเมือง และมองเห็น

ความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการไปทำหน้าที่ใช้สิทธิเลือกตั้งเพื่อให้ได้มาซึ่งรัฐบาลที่ตนเองต้องการ

3. ประชาชนที่มีความแตกต่างทางระดับช่วงอายุ จะมีความรู้ความเข้าใจการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแตกต่างกัน พบว่าประชาชนช่วงอายุของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ผู้ที่มีอายุ 18-25 ปี และอายุ 26-35 ปี มีความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมทางการเมือง และมีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มช่วงอายุ 18-25 ปี เป็นกลุ่มของวัยที่มีการศึกษา และใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับข้อมูลข่าวสาร โดยในปัจจุบันที่สื่อทางสังคม (Social Media) ต่างๆ มีอิทธิพลสูง กลุ่มประชาชนในช่วงอายุดังกล่าวทำให้ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารความรู้จากการรณรงค์ของภาครัฐ ในขณะที่กลุ่มประชาชนช่วงอายุ 26-35 ปี ซึ่งอยู่ในช่วงของวัยทำงานสร้างเนื้อสร้างตัวก็ตระหนักถึงนโยบายของพรรคการเมืองที่จะเป็นรัฐบาลย่อมส่งผลกระทบต่อการทำมาหาเลี้ยงชีพของตนเอง จึงทำให้กลุ่มช่วงอายุดังกล่าวสนใจหาความรู้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่ากลุ่มอายุอื่น

4. ระดับการศึกษาของประชาชนมีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พบว่าประชาชนที่มีระดับอาชีวศึกษา อนุปริญญาตรี และปริญญาตรีของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี มีความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมทางการเมือง บทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการไปเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มคนที่มีระดับการศึกษาสูง จะได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องการสูญเสียสิทธิบางประการหากไม่ไปทำหน้าที่ใช้สิทธิเลือกตั้ง รวมถึงได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น ทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมที่มาจาก การเลือกผู้แทนของตนมากกว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษาที่ต่ำกว่า

5. ความแตกต่างทางอาชีพของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานีจะให้ความสำคัญ และ

ตระหนักถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่เท่ากัน พบว่าประชาชนที่ประกอบอาชีพค้าขายเป็นกลุ่มที่มีความรู้ความเข้าใจ และมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมากที่สุด และเป็นกลุ่มที่มีความตื่นตัวทางการเมืองมากที่สุด ทั้งนี้อาจเกิดจากปัญหาทางเศรษฐกิจซึ่งกระทบโดยตรงต่อผู้ที่ประกอบอาชีพค้าขาย เพราะหากเศรษฐกิจของประเทศซึ่งเป็นการบริหารตามนโยบายของพรรคการเมืองที่เลือกเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร ซึ่งหากรัฐบาลที่เลือกเข้าไปมีนโยบายที่ดีก็จะส่งผลถึงผลดีในการประกอบอาชีพทางการค้าขายของประชาชนกลุ่มนี้โดยตรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากนโยบายของรัฐบาลก่อนๆ ที่มุ่งเน้นส่งเสริมผู้ประกอบอาชีพค้าขาย ผ่านการส่งเสริมโครงการผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดย่อม (SMEs) หรือโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ซึ่งนโยบายจากโครงการดังกล่าว เป็นการส่งเสริมอาชีพค้าขายโดยตรง

6. ระดับรายได้ต่อเดือนของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการไปเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยมีกลุ่มระดับรายได้อยู่ 2 กลุ่มที่มีความตื่นตัวในการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กลุ่มแรก คือ กลุ่มที่มีระดับรายได้ 5,000-9,999 บาทต่อเดือน จะมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่ากลุ่มรายได้อื่นๆ เนื่องจากการพรรคการเมืองที่เป็นรัฐบาลในปัจจุบัน และพรรคการเมืองอื่นๆ จะมีนโยบายประชานิยม การขึ้นค่าแรงรายวัน และประกันรายได้ต่อเดือนต่างๆ ในการหาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยเฉพาะในรัฐบาลในปัจจุบันมีนโยบายจะขึ้นค่าแรง 300 บาทต่อวัน หรือประกันรายได้ต่อเดือนของผู้ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีให้มีรายได้ 15,000 บาทต่อเดือน และกลุ่มที่มีรายได้ต่อเดือน 10,000-14,999 บาท ซึ่งกลุ่มนี้ คาดหมายว่าจะได้รับประโยชน์จากนโยบายการปรับฐานภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับผู้มีเงินได้พึงประเมินหลังหักค่าใช้จ่าย และค่าลดหย่อนแล้วไม่เกิน 150,000 บาท ไม่ต้องเสียภาษีหรือลดหย่อนบ้านหลังแรก รถคันแรก (Eco car) ก็จะได้รับเงินอุดหนุนเป็นส่วนลดจากรัฐบาล

7. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้ง ในส่วนที่เกี่ยวกับความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกระบวนการการเลือกตั้ง เช่น เขตเลือกตั้ง การสูญเสียประโยชน์หากไม่ได้ไปทำหน้าที่เลือกตั้ง จำนวนผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้ง วิธีการหย่อนบัตรเลือกตั้ง สถานที่นับคะแนนเลือกตั้ง การใช้สิทธิเลือกตั้งนอกเขต เครื่องหมายที่ใช้กาบัตรเลือกตั้ง พบว่าประชาชนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดอุดรธานีที่อยู่ในเขตเทศบาล เทศบาล และเทศบาลเมือง ช่วงอายุตั้งแต่ 18-25 ปี และ 26-35 ปี การศึกษาตั้งแต่ระดับอาชีวศึกษา อนุปริญญา ปริญญาตรี ขึ้นไป อาชีพค้าขาย ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ระดับรายได้ตั้งแต่ 5,000 -9,999 บาท และ 10,000-14,999 บาท จะมีสถิติความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการเลือกตั้งมากกว่ากลุ่มตัวแปรอื่นๆ ทั้งนี้ อาจเพราะกลุ่มประชาชนดังกล่าวอยู่ในสถานะที่ได้รับข้อมูลข่าวสารความรู้ในเรื่องต่างๆ จากการประชาสัมพันธ์ของภาครัฐ ส่วนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่หลักของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะพบว่าประชาชนทุกกลุ่มจำนวนมากที่ไม่รู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่หลักของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเป็นตัวแทนของประชาชนในการออกกฎหมาย

8. การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดอุดรธานี พบว่าประชาชนกลุ่มตัวแปรส่วนใหญ่ไปเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพราะต้องการมีส่วนร่วมทางการเมือง ส่วนรองลงมาถือว่าเป็นหน้าที่ตามกฎหมาย อันแสดงให้เห็นว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความตระหนักถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการเลือกตั้ง โดยตระหนักว่าสมาชิกผู้แทนราษฎรที่ตนเองเลือกเข้าไปทำหน้าที่แทนตน และหากได้รับเสียงส่วนใหญ่ได้จัดตั้งเป็นรัฐบาล กฎหมายและนโยบายทางบริหารที่ออกมาจากผู้แทนของพวกเขาย่อมส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมของพวกเขาทั้งทางตรงทางอ้อม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชาชนเริ่มตระหนักแล้วว่าตนเองมีอำนาจในการปกครองดูแลบริหารประเทศผ่านทางผู้แทนของพวกเขาเอง โดยให้ผู้แทนของตนเข้าไปกำหนดแนวทาง

และความเป็นไปได้ของประเทศตามที่ตนเองต้องการ อีกทั้งสภาวะทางการเมืองที่ผ่านมา จังหวัดอุดรธานีซึ่งเป็นฐานเสียงสำคัญของพรรคการเมืองใหญ่ จึงถูกใช้เป็นสถานที่จัดกิจกรรมทางการเมือง การปราศรัยทางการเมืองที่สำคัญหลายๆ ครั้ง ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่เกิดการตื่นตัวในการไปทำหน้าที่ใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยปลูกฝังความเชื่อความเข้าใจให้แก่ประชาชนว่ารักประชาธิปไตยต้องไปเลือกตั้ง

9. มูลเหตุที่ประชาชนใช้ในการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พบว่ามูลเหตุที่ประชาชนเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานีทุกกลุ่มตัวแปรใช้การตัดสินใจเลือกผู้แทนราษฎรของตน เป็นแบบประสมประสาน คือไม่ได้ตัดสินใจเพียงเพราะตัวบุคคล หรือเพียงเพราะสังกัดพรรคใดเป็นเด็ดขาด ทั้งนี้แม้วัฒนธรรมทางการเมืองในเขตนี้จะยึดถือคุณธรรมความดีของคนเป็นสำคัญ แต่จากแนวโน้มการตัดสินใจของประชาชนในปัจจุบันเริ่มเปลี่ยนไป โดยพบว่าประชาชนส่วนใหญ่จะเลือกทั้งคนและพรรคประกอบกัน นั้นหมายความว่า เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นคนดีแล้วยังไม่พอ แต่ผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้นยังจะต้องอยู่ในพรรคการเมืองที่มีนโยบายเป็นที่ต้องการของประชาชนด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนเริ่มเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ผ่านมาและตระหนักแล้วว่า แม้ผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งประชาชนจะเลือกไปเป็นผู้แทนของตนแม้จะเป็นคนดีมีอุดมการณ์ แต่หากไปอยู่ในพรรคการเมืองที่ไม่ดีไม่มีอุดมการณ์ ก็อาจทำให้ผู้แทนที่ตนเลือกเข้าไปนั้นถูกกลืนหายไปกับพรรคการเมือง และไม่สามารถยึดหยัดเป็นคนดีและมีอุดมการณ์ตามคาดหวังได้ โดยคุณลักษณะส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ประชาชนต้องการ ต้องเป็นคนดีและคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก มีกิริยาท่าทางเรียบร้อย นอบน้อมถ่อมตน ส่วนพรรคการเมืองที่ประชาชนเลือก พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่จากทุกตัวแปรพิจารณาเลือกพรรคการเมืองจากนโยบายของพรรคการเมืองนั้นว่า นโยบายที่พรรคการเมืองใช้หาเสียงดังกล่าวสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนนั้นได้

หรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเป็นนโยบายประชานิยม จะได้รับความสนใจจากประชาชนเป็นพิเศษ

10. ทศน คติต่อ ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พบว่าแม้ประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานีส่วนใหญ่ทราบดีว่ารัฐบาลที่ดีต้องเป็นตัวแทนของประชาชนทั้งประเทศ มิใช่เป็นเพียงของคนภาคใดภาคหนึ่ง หรือเป็นเพียงตัวแทนของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่มีสีเดียวกัน หรือเป็นฐานเสียงของรัฐบาล และพบว่าประชาชนมีทัศนคติเป็นลบต่อผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยไม่เห็นด้วยกับการแจกสิ่งของหรือเงินเพื่อซื้อเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่ก็มีทัศนคติว่าผู้ที่สมัครรับเลือกตั้งเกือบทุกคนต่างใช้เงินในการดำเนินการหาเสียง มีพฤติกรรมการซื้อเสียงโดยผ่านหัวคะแนน โดยแหล่งที่มาของเงินดังกล่าว ประชาชนส่วนใหญ่คิดว่ามาจากนายทุน ให้เงินสนับสนุนพรรคการเมือง มีประชาชนบางส่วนมีทัศนคติว่าถ้ามีการแจกเงินก็ให้รับไว้ก่อน แต่จะเลือกหรือไม่ก็สุดแต่ประชาชน หรือให้รับเงินไว้แต่ไม่ต้องเลือกคนที่แจกเงินเลย ซึ่งถือเป็นทัศนคติที่ไม่ถูกต้อง เพราะแสดงให้เห็นว่าประชาชนอาจยังไม่เห็นโทษภัยของการหาเสียงโดยวิธีการทุจริตผิดกฎหมาย

11. ความคิดเห็นของประชาชนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับการแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศพบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ไม่มั่นใจว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการไปเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะช่วยแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มอาชีพค้าขายแสดงความคิดเห็นว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่สามารถแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมได้มากกว่ากลุ่มอื่นๆ และต้องการให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรออกกฎหมายให้ดีและมีความเป็นธรรม นำงบประมาณมาพัฒนาชุมชนมาก แก้ปัญหาชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น และต้องการให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของตนลงพื้นที่เพื่อรับฟังปัญหาของประชาชนอย่างสม่ำเสมอ ส่วนปัญหาสังคมอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

ในปัญหาเรื่องการคอร์รัปชันของนักการเมือง ประชาชนรู้สึกว่าเป็นปัญหาสังคมที่ผู้กระทำผิดไม่เข็ดหลาบ และอยากให้มีการออกกฎหมายเพิ่มโทษนักการเมืองที่กระทำความผิดฐานคอร์รัปชันให้สูงขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการตัดสิทธิทางการเมือง และโทษทางอาญา โดยประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าแม้จะมีการเปลี่ยนรัฐบาล ยุบสภา หรือเลือกตั้งใหม่ก็ไม่สามารถแก้ปัญหาคอร์รัปชันให้หมดได้แต่อย่างใด อันแสดงให้เห็นว่าประชาชนส่วนใหญ่ในทุกเพศ ถิ่นที่อยู่ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ล้วนมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน อันบ่งบอกให้เห็นถึงความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการความสัมพันธ์ในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมด้วยการเมืองเป็นไปในทางลบ

ข้อเสนอแนะ

1. กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งทั้งส่วนกลางและจังหวัด ในฝ่ายที่รับผิดชอบงานด้านกิจการการมีส่วนร่วมควรประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้ให้แก่ประชาชนในทุกกลุ่ม เรื่องบทบาทหน้าที่หลักที่แท้จริงของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในระบอบประชาธิปไตย และร่วมสร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชนในการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการไปทำหน้าที่เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของตนเอง โดยประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ ที่ทันสมัยเข้าถึงได้ง่าย และภาคการศึกษาต้องให้ความสำคัญและสอดแทรกความรู้ในเรื่องดังกล่าวเข้าไปในเนื้อหาวิชาที่สอนในสถาบันในทุกหลักสูตร และทุกระดับชั้นการศึกษา

2. ภาครัฐควรจัดอบรม กิจกรรม เพื่อรณรงค์ให้ประชาชนเห็นคุณค่าของระบบพรรคการเมือง และมีวิจรณ์ญาณในการเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยให้พิจารณาจาก นโยบายของพรรคการเมืองเป็นมูลเหตุหลักในการตัดสินใจ มากกว่าตัวบุคคล อันเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบพรรคการเมืองในระบอบประชาธิปไตย และส่งผลให้พรรคการเมืองต่างๆ จำเป็นต้อง “คิดสร้างสรรค์นโยบายที่ดีมาแข่งขัน” มากกว่าการหาเสียงโจมตีป้ายสีสาดโคลนคู่แข่ง อันจะ

ส่งผลประโยชน์สุดท้ายให้ตกประชาชนและประเทศชาติอย่างแท้จริง

3. ทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา ภาคสังคม พรรคการเมืองนักการเมือง รวมถึงสถาบันครอบครัว ควรร่วมกันเปลี่ยนแปลงทัศนคติเดิมของประชาชนที่เห็นว่าการแจกเงินหรือสิ่งของเพื่อซื้อเสียงเป็นเรื่องปกติประเพณีที่ทำกันโดยทั่วไปในการเลือกตั้ง ต้องร่วมชี้ให้เห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกันว่า “การซื้อเสียงเลือกตั้งเป็นต้นตอของปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน” และจะส่งผลกระทบต่อปัญหาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศในที่สุด โดยต้องเริ่มปลูกฝังทัศนคติดังกล่าวให้แก่ประชาชนในทุกกลุ่ม โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนที่อายุน้อยอยู่ และกลุ่มนักเรียนนักศึกษาที่จะเป็นกำลังสำคัญของสังคมและประเทศในอนาคตว่า “โตไปต้องไม่โกง” ทั้งนี้กลุ่มดังกล่าวจะเป็นกำลังช่วยเผยแพร่ความรู้ และสร้างค่านิยมที่ถูกต้องให้แก่รุ่นต่อไป

4. ภาครัฐควรรณรงค์ให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่น และเห็นว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง และดำเนินการโดยสุจริต จะนำไปสู่การแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศชาติได้อย่างยั่งยืนและแท้จริง โดยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ควรเพิ่มงบประมาณเพื่อความเข้มแข็งและประสิทธิภาพของฝ่ายที่รับผิดชอบงานด้านกิจการสืบสวนและวินัย รวมถึงภาครัฐควรมีมาตรฐานในเชิงป้องกันและลงโทษเพิ่มขึ้น โดยปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเพิ่มอัตราโทษของการกระทำผิดกฎหมายการเลือกตั้ง และการทุจริตคอร์รัปชันในทุกกรณี

เอกสารอ้างอิง

กมล ทองธรรมชาติ และคณะ. การเมืองการปกครองไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช. 2525.
กรมการปกครอง. กระทรวงมหาดไทย. ประกาศสำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง เรื่อง จำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร แยกเป็นกรุงเทพมหานครและจังหวัดต่างๆ ตาม

หลักฐานการทะเบียนราษฎร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2554.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. เปิดโลกความคิดเสี่ยงสวรรค์การเมืองไทย : วิจัยความคิดประชาชนเรื่องการเมืองไทย. กรุงเทพฯ : บริษัทซัทเซส มีเดีย จำกัด, 2539.

ชัยวัฒน์ รัฐขจร. ความเข้าใจทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : ศึกษากรณีอำเภอ เมือง จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. ประวัติการเมืองไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ดอกหญ้า. 2538.

ทินพันธุ์ นาคะตะ. การเมืองการบริหารภาระของชาติ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2534.

ธีรยุทธ์ บุญมี. ประชาธิปไตยตรวจสอบ ใน พินยา ว่องกุล (บก) จดจบบริษัทสู่ชุมชนอธิปไตย. โครงการวิดิทัศน์ ชุติโลกาภิวัตน์ ลำดับที่ 2. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง. 2540.

นัฐพงศ์ สุขวิเศษ. เหตุผลของการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง : ศึกษาเฉพาะกรณี เขต 1 จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2536.

ประสิทธิ์ บุญลิขิต, การศึกษาวิจัยเรื่องสถานะทางเศรษฐกิจกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณีประชาชนในเขตสุขาภิบาลในอำเภอเวียงชัย อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย. 2531.

ปรีดี เกษมทรัพย์. ประชาธิปไตยกับชนชั้นกลาง. กรุงเทพฯ : วิทยุชน. 2536.

พรศรี ใจเชื้อ. ปัจจัยที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งหมู่บ้านฝ่าน้อย ตำบลพิชัย อำเภอเมืองจังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2523.

- พรรคดี ผ่องแผ้ว และธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์. รายงานวิจัย เรื่องคณะกรรมการการเลือกตั้ง. กรุงเทพฯ : มูลนิธิเอเชีย. 2539.
- พรรคดี ผ่องแผ้ว. พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง : ทฤษฎีและผลการวิจัยเชิงประจักษ์. วารสาร สังคมศาสตร์ สิงหาคม (2522) : 1-11.
- มนตรี เจนวิทย์การ. ข้อคิดว่าด้วยบทบาทของกลุ่มผลประโยชน์ในยุคประชาธิปไตยทุนนิยม”, สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์. ปีที่ 36 ฉบับที่ 18, 9-15 ตุลาคม พ.ศ. 2532.
- ลิขิต ธีระเวคิน. วิวัฒนาการการเมืองการปกครองไทย. พิมพ์ครั้งที่ 5 แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2540.
- วรวิธ วงศ์กิจจาเลิศ. การศึกษาเชิงประจักษ์เกี่ยวกับทัศนคติทางการเมืองของนักศึกษาไทย และความสัมพันธ์กับคุณลักษณะทางสังคม. วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการเมืองการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2531.
- วิภากรณ์ ปราโมช ณ อยุธยา. การศึกษาเรื่องทัศนคติทางการเมือง ความรู้ความเข้าใจและความสนใจในการเลือกตั้งของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตกรุงเทพมหานคร วันที่ 4 เมษายน 2519. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาสังคมวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2520.
- วิเชียร เกตุสิงห์. สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- สุจิต บุญบงการ และพรรคดี ผ่องแผ้ว. พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงของคนไทย. กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2523.
- สำนักคณะกรรมการการเลือกตั้ง จังหวัดอุดรธานี. สถิติการใช้สิทธิเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดอุดรธานี. 3 กรกฎาคม 2554.
- สุนันท์ เกษมชัยนันท์. ทัศนคติทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสื่อมวลชนไทย : ศึกษาเปรียบเทียบผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์และผู้สื่อข่าวโทรทัศน์สายการเมือง. สารนิพนธ์ รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2536.
- สุวิทย์ รุ่งวิสัย. พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนในอำเภอเมืองเชียงใหม่. กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาการพิมพ์. 2526.
- เสริญ บุญญะหิตานนท์ และเน่งน้อย นมะมัตย์. การวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติความรู้ความเข้าใจทางการเมือง และพฤติกรรมในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2520.
- อรรถัย กักผล และโสภารัตน์ สาธุวงศ์. รายงานวิจัยเรื่องสตรีกับการพัฒนาการเมือง. กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2539.
- อเนก เหล่าธรรมทัศน์. *สองนคราประชาธิปไตย : แนวทางปฏิรูปการเมืองเศรษฐกิจเพื่อประชาธิปไตย*. กรุงเทพฯ : มติชน. 2538.
- Weiner, Myron. Political Participation : Crises of the Political Process. in Binder, L.et al. eds. Crises and Sequence in Political Development. Princeton, N.J. ; Princeton University Press, 1971.
- Roth, David F., and Wilson, Frank L., The Comparative Study of Politics. Englewood Cliff, N.J. : Prentice-Hall, 1980.